

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 975/2024
04.09.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Милене Рашић, председника већа, Гордане Којић, Александра Степановића, Татјане Вуковић и Светлане Томић Јокић, чланова већа, са саветником Татјаном Миленковић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела превара из члана 208. став 1. КЗ, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Александра Бајића, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Новом Саду К 1652/22 од 27.11.2023. године и Вишег суда у Новом Саду Кж1 56/24 од 16.04.2024. године, у седници већа одржаној дана 04.09.2024. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Александра Бајића, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Новом Саду К 1652/22 од 27.11.2023. године и Вишег суда у Новом Саду Кж1 56/24 од 16.04.2024. године, у односу на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП и повреду закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, док се исти захтев у осталом делу одбацује.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду К 1652/22 од 27.11.2023. године окривљени АА оглашен је кривим због извршења кривичног дела превара из члана 208. став 1. КЗ, за које му је изречена условна осуда тако што му је утврђена казна затвора у трајању од 7 месеци истовремено одређено да се утврђена казна неће извршити уколико окривљени у року проверавања од 1 године по правноснажности пресуде не учини ново кривично дело и осуђен је на новчану казну у износу од 30.000,00 динара, коју је обавезан да плати у року од 3 месеца од дана правноснажности пресуде, с тим да у оправданим случајевима суд може дозволити да окривљени плати новчану казну у ратама, али да рок исплате не може бити дужи од 1 године, а ако осуђени не плати новчану казну у одређеном року, суд ће новчану казну заменити казном затвора, тако што ће за сваких започетих 1.000,00 динара новчане казне одредити један казне затвора, а да ако окривљени плати само део новчане казне, суд ће остатак казне сразмерно заменити казном затвора.

Истом пресудом на основу члана 258. ЗКП, оштећена фирма Д.О.О. „Ротор“ је ради остваривања имовинскоправног захтева упућена на парнични поступак.

Наведеном пресудом, на основу члана 264. став 1. ЗКП, окривљени АА је обавезан да плати судски паушал у износу од 10.000,00 динара у року од 30 дана од дана правноснажности пресуде, под претњом принудног извршења.

Пресудом Вишег суда у Новом Саду Кж1 56/24 од 16.04.2024. године одбијена је жалба браниоца окривљеног АА, адвоката Александра Бајића изјављена против пресуде Основног суда у Новом Саду К 1652/22 од 27.11.2023. године па је првостепена пресуда потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљеног АА, адвокат Александар Бајић, због битних повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) и став 2. тачка 1) ЗКП и повреде закона из члана 439. тачка 1) и члана 441. став 3. ЗКП, а из образложења захтева произилази да је исти поднет и због повреде члана 445. став 3. ЗКП, са предлогом да Врховни суд усвоји поднети захтев и преиначи побијане пресуде или да побијане пресуде укине и предмет врати првостепеном суду на поновно одлучивање пред другим судијом појединцем.

Врховни суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Врховном јавном тужилаштву, сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП и, у седници већа коју је одржао без обавештења Врховног јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), након разматрања списка предмета и правноснажних пресуда против којих је захтев за заштиту законитости поднет, те након оцене навода изложених у захтеву, нашао:

Захтев је неоснован у делу у коме се односи на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП и повреду закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, док је у осталом делу недозвољен, односно нема законом прописан садржај.

Указујући на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП, бранилац окривљеног у захтеву за заштиту законитости истиче да је у оптужном предлогу поднетом против окривљеног АА због кривичног дела превара из члана 208. став 1. КЗ наведено да је окривљени корисник социјалне помоћи, док је у диспозитиву побијане првостепене пресуде суд ту чињеницу изоставио, а на страни 5 образложења пресуде је навео да је окривљени корисник социјалне помоћи, што је супротно изнетој одбрани окривљеног у предистражном поступку и на главном претресу приликом изношења личних прилика, па је на тај начин повређен идентит оптужбе и пресуде у објективном смислу, а оптужба је прекорачена, док се другостепени суд у односу на жалбене наводе одбране у том правцу, није ни изјаснио.

Оптужним предлогом Основног јавног тужиоца у Новом Саду КТ 5019/16 од 17.05.2022. године окривљеном АА стављено је на терет да је дана 18.01.2016. године у ..., у улици ... број .. у објекту пословног друштва „Ротор“ д.о.о. за производњу, трговину и услуге Нови Сад, а у намери да себи прибави противправну имовинску

корист, способан да схвати значај свога дела и управља својим поступцима, свестан дела и хтео његово извршење, при чему је био свестан забрањености дела, лажним приказивањем чињеница довео у заблуду ББ која је била пословођа у општењеном „Ротор“ д.о.о. за производњу, трговину и услуге Нови Сад, да је платежно способан, те му је иста издала робу са одложеним плаћањем на пет месечних рата и то апарате за домаћинство у укупном износу од 30.689,00 динара, на тај начин што је приликом потписивања уговора о купопродаји на име учешћа од 20% дао износ од 6.689,00 динара, те потврдио да ће преостали износ уплатити у пет месечних рата, иако је знао да преостали износ од 24.000,00 динара неће измирити и да му то није била намера, с обзиром да исти прима социјалну помоћ, што није учинио, нити му је то била намера, чиме је себи прибавио противправну имовинску корист у наведеном износу, чије је извршио кривично дело превара из члана 208. став 1. КЗ.

Изрека првостепене пресуде којом је окривљени АА оглашен кривим садржи исти чињенични опис радње извршења кривичног дела превара из члана 208. став 1. КЗ у погледу времена, места и начина извршења, с тим да је за разлику од оптужног акта у коме је наведено да „исти прима социјалну помоћ“ у изреци првостепене пресуде у односу на коју је поднет захтев је наведено „да је био незапослен, без имовне и стабилних прихода“.

У радњама описаним у изреци првостепене пресуде стичу се сви битни елементи кривичног дела за које је окривљени АА оглашен кривим, а наведеном изменом чињеничног описа радње извршења кривичног дела из оптужног предлога, по налажењу Врховног суда првостепени суд није прекорачио оптужбу, односно није повредио ни субјективни, ни објективни идентитет оптужбе и пресуде на штету окривљеног. Таквим поступањем првостепени суд је само ускладио чињенични опис кривичног дела за чињеничним стањем утврђеним на главном претресу, крећући се при томе у оквиру оптужног акта, при чему наведена измена није извршена на штету окривљеног АА, јер постоји истоветност чињеничног описа радње извршења, као и начин извршења кривичног дела, посебно што правна квалификација радње за коју је окривљени оглашен кривим није тежа од оне која је наведена у изреци оптужног акта. У конкретном ситуацији ради се о истом догађају, а првостепена пресуда је заснована на чињеничном стању које није неповољније за окривљеног од чињеничног стања описаног у оптужном акту, па изменом чињеничног описа извршења кривичног дела, како је то учињено у првостепеној пресуди, није извршено додавање више криминалне активности, нити веће криминалне воље окривљеног, чиме би се отежао његов положај у погледу правне квалификације дела или кривичне санкције, већ је суд у свему поступио у складу са законом, а у смислу одредбе члана 420. став 2. ЗКП.

Из наведених разлога, по налажењу Врховног суда, побијаним пресудама није учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 439. став 1. тачка 9) ЗКП, како се то неосновано захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног АА указује.

У захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, указује се и на повреду закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, наводима да у конкретном случају нису испуњени сви законски услови који чине обележја кривичног дела преваре из члана 208. став 1. КЗ, обзиром да недостаје елеменат радње извршења кривичног дела.

Надаље, у захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, указује се да на страни окривљеног није постојала преварна намера, а да је сведок ББ била дужна да процени и провери платежну спобоност клијента, што иста није учинила, тако да се у конкретном случају не може радити о томе да је окривљени лажним приказивањем чињеница или прикривањем чињеница довео у заблуду и одржавао у заблуди одређено лице и тиме га навео да на штету своје или туђе имовине нешто учини или не учини.

Супротно наводима захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, по налажењу Врховног суда, у изреци првостепене пресуде у односу на коју је поднет захтев за заштиту законитости, описани су време, начин и место извршења кривичног дела превара из члана 208. став 1. КЗ, за које је окривљени и оглашен кривим, тако да изрека садржи све субјективне и објективне елементе наведеног кривичног дела, па је захтев за заштиту законитости у делу у коме бранилац окривљеног наводи да „нису испуњени сви законски услови који чине обележје кривичног дела преваре“ и да недостаје елемент радње извршења кривичног дела, од стране овога суда оцењени као неосновани.

У погледу навода захтева за заштиту законитости који се односе на непостојање преварне намере код окривљеног и да сведок ББ није лажним приказивањем чињеница или прикривањем чињеница доведена у заблуду или одржавана у заблуди и тиме наведена да на штету своје или туђе имовине нешто учини или не учини, јер је била дужна да процени и провери платежну способност клијента, што није учинила, Врховни суд налази да се оваквим наводима указује на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање (члан 440. ЗКП), што не представља разлог због кога окривљени и његов бранилац могу поднети захтев за заштиту законитости, па се у оцену наведеног дела захтева није ни упуштао.

Бранилац окривљеног АА у захтеву као разлог подношења истиче и битну повреду одредаба кривичног поступка из члан 438. став 2. тачка 1) ЗКП и повреду закона из члана 441. став 3. ЗКП, међутим, како бранилац у образложењу захтева уопште не указује у чему се наведене повреде закона састоје, то захтев у овом делу нема прописан садржај у смислу члана 484. ЗКП, која налаже обавезу навођења у захтеву за заштиту законитости разлога за његово подношење, а што у случају истицања повреде закона подразумева како опредељење о којој тачно повреди закона је реч, тако и образложење у чему се та повреда конкретно састоји. Стога је Врховни суд, обзиром да не може по службеној дужности испитивати у чему се евентуална повреда закона састоји, будући да се у складу са одредбама члана 489. став 1. ЗКП креће само у границама поднетог захтева, односно разлога, дела и правца побијања, поднети захтев у овом делу одбацио, јер нема законом прописан садржај.

У захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, као разлог подношења наведена је и повреда члана 445. став 3. ЗКП, међутим, како у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП, наведена повреда не представља законом прописан разлог због кога је окривљеном и његовом браниоцу дозвољено подношење захтева за заштиту законитости, Врховни суд је поднети захтев у том делу оценио као недозвољен.

Из наведених разлога донета је одлука као у изреци на основу одредбе члана 491. став 1. ЗКП, у делу у коме је захтев одбијен као неоснован, а на основу одредбе члана 487. став 1. тачка 2) и 3) ЗКП, у делу у којем је захтев одбачен.

**Записничар-саветник,
Татјана Миленковић, с.р.**

**Председник већа-судија,
Милена Рашић, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**